

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR SWEDBANK P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-07-17 Nr. 429-247
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir Swedbank P&C Insurance AS, veikianti Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtą žalą dėl drėkstančios buto sienos ir besikaupiančio pelėsio (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse² (toliau – Taisyklės) numatytų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. birželio 16 d. iki 2026 m. birželio 15 d. buvo apdraustas butas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini), ir būsto savininko (valdytojo) civilinė atsakomybė.

2026 m. sausio 4 d. pareiškėjas draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydamas, kad buto siena „nuolat drėksta, bėga vanduo, plinta pelėsis“.

UAB „Smart claims“ 2026 m. sausio 13 d. atliko turto apžiūrą, užfiksavo buto apdailos sugadinimus (dėmės ant sienų, lubų, angokraščiuose ir kt.) ir konstatavo, kad sugadinimai yra būdingi tokiems, kuriuos sukelia per išorines konstrukcijas į vidų patekęs vanduo.

UAB „Smart claims“ kreipėsi į namo, kuriame yra apdraustas butas, administratorę UAB „(duomenys neskelbtini)“ dėl papildomos informacijos. UAB „(duomenys neskelbtini)“ informavo 2026 m. sausio 22 d. atlikusi buto apžiūrą ir nustačiusi, kad žala turtui atsirado dėl besikaupiančio kondensato, esant nepakankamai vėdinamoms patalpoms, taip pat dėl to, kad namas, kuriame yra butas, yra statytas seniai, todėl neatitinka šiuo metu taikomų apšiltinimo standartų, „tai lemia sienų temperatūros skirtumus ir jų peršalimą, kurio metu atsiranda ir kaupiasi kondensatas šalčiausiuose paviršiuose, atsiranda pelėsio židiniai“.

Draudikas nustatė, kad dėl iš esmės analogiškų įvykių (drėkstančių sienų, pelėsio) pareiškėjas į draudiką jau buvo kreipęsis 2022 m. ir 2025 m., šie įvykiai nebuvo pripažinti draudžiamaisiais.

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką, atlyginančią dėl Įvykio patirtą žalą.

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Galioja nuo 2024 m. balandžio 11 d.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad žala atsirado staiga ir netikėtai, todėl įvykis atitinka draudžiamąjį įvykio požymius. Pareiškėjo vertinimu, draudiko išvada dėl ilgalaikio žalos kilimo proceso, kondensato, drėgmės, pelėsio, vandens patekimo pro išorines konstrukcijas yra nepagrįsta, todėl draudikas netinkamai sprendė, kad įvykis atitinka nedraudžiamąjį įvykio sąlygas.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad įvykis atitinka Taisyklėse numatytą nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjo turtui taikytinos draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, tinkamai ištyręs įvykį ir vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjo patirtą žalą dėl drėkstančios buto sienos ir besikaupiančio pelėsio pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo riziką laipsnį⁴. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁵.

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamąjį įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁶. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjį įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjį įvykio

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

sąlygų (CK 6.987 straipsnis)⁷.

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „visų rizikų“ draudimu, t. y. nuo bet kokių staiga ir netikėtai įvykusių išorinių įvykių, padariusių tiesioginę įtaką draudimo objektui, dėl kurių draudimo objektas buvo sugadintas, sunaikintas ar kurio netenkama dėl vagystės arba apiplėšimo.⁸

Taisyklėse taip pat nustatyta, kad draudimo apsauga, be kita ko, netaikoma įvykiams ir draudimo išmoka už juos nemokama, jeigu jie kilo dėl: i) ilgalaikio proceso, natūralaus nusidėvėjimo, gedimo, puvimo, korozijos, kalkių; ii) pelėsio, sausojo puvinio, grybelio ar bakterijų ant draudimo objekto ar bet kurios jo dalies; iii) kondensato, drėgmės, ilgalaikių temperatūros svyravimų, šviesos poveikio, ilgalaikio atmosferos sąlygų ar cheminių medžiagų poveikio draudimo objektui ar jo dalims; iv) vandens (įskaitant gruntinius vandenius), patekusio į statinį per išorinę konstrukciją.⁹

Byloje esantys įrodymai pagrindžia, kad dėl iš esmės analogiškų įvykių (drėkstančių sienų, pelėsio) pareiškėjas į draudiką jau buvo kreipęsis 2022 m. ir 2025 m., šie įvykiai nebuvo pripažinti draudžiamaisiais. Iš bylos duomenų matyti, kad tiek 2022 m. ir 2025 m. įvykius, tiek nagrinėjamam ginčui aktualų 2026 m. įvykį pats pareiškėjas siejo su per išorines pastato konstrukcijas besiskverbiančios drėgmės poveikiu. Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad UAB „(duomenys neskelbtini)“, administruojanti pastatą, kuriame yra butas, tiek 2025 m., tiek 2026 m., įvertinusi galimas įvykių priežastis, draudikui nurodė, kad turto sugadinimą iš esmės lemia tai, jog pastatas, kuriame yra butas, yra statytas seniai, todėl neatitinka šiuo metu taikomų apšiltinimo standartų, „tai lemia sienų temperatūros skirtumus ir jų peršalimą, kurio metu atsiranda ir kaupiasi kondensatas šalčiausiuose paviršiuose, atsiranda pelėsio židiniai“. UAB „(duomenys neskelbtini)“ taip pat pažymėjo, kad kondensatas pareiškėjo bute kaupiasi ir dėl nepakankamo patalpų vėdinimo. Iš byloje esančių duomenų matyti, kad UAB „Smart claims“, atlikusi turto apžiūras tiek 2025 m., tiek 2026 m., Turto apžiūros aktuose nurodė, kad užfiksuota žala yra būdinga tokiai, kurią sukelia iš lauko per išorines konstrukcijas besiskverbianti drėgmė.

Taigi, byloje esantys duomenys pagrindžia, kad iš esmės analogiška žala pareiškėjo buto sienoms įvykio metu atsirado ne pirmą kartą, įvykiai yra pasikartojantys. Iš bylos duomenų (paties pareiškėjo paaiškinimų, namo administratorės UAB „(duomenys neskelbtini)“ paaiškinimų, UAB „Smart claims“ užfiksuotų aplinkybių) matyti, kad įvykis yra nulemtas ilgalaikio proceso, ilgalaikių temperatūrų svyravimų, iš lauko per sieną patenkančios drėgmės, besikaupiančio kondensato ir pelėsio. Konstatuotina, kad tarp šalių iš esmės nėra ginčo dėl šių aplinkybių.

Nors pareiškėjas teigia, kad 2025 m. vasarą namo administratorė atliko fasado impregnavimo darbus, todėl įvykis turėtų būti vertintinas kaip naujas, staigus ir netikėtas, tačiau sutiktina su draudiko pozicija, kad ši aplinkybė nėra reikšminga įvykio pripažinimo draudžiamuoju ar nedraudžiamuoju kontekste. Net ir tuo atveju, jei, kaip teigia pareiškėjas, namo administratorė darbus atliko nekokybiškai, sutiktina su draudiko pozicija, kad draudikas nėra atsakingas dėl administratoriaus galimai netinkamai atliktų darbų. Be to, net jei būtų nustatytas netinkamai atliktų darbų faktas, pagal Taisyklių nuostatas, draudikas neatlygina nuostolių, atsiradusių dėl nekokybiškų statybos ar remonto darbų, skaičiavimo, planavimo ar projektavimo klaidų, nekokybiškų ar netinkamų medžiagų naudojimo.

Dėmesys atkreiptinas į tai, kad teisės aktai įpareigoja draudiką tinkamai ištirti įvykio aplinkybes, o tai yra ir įpareigojimas draudikui, kad jo darbuotojai ir pasitelkiami partneriai būtų aukštos kvalifikacijos ir turintys ekspertinių žinių skirtingose srityse. Lietuvos banko vertinimu, draudiko pateikti išsamūs paaiškinimai ir UAB „Smart claims“ surinkta informacija apie įvykį (Turto apžiūros aktai, aplinkybių fiksavimas nuotraukose, įvykio priežasties vertinimas, gauta papildoma informacija iš namo administratorės) šiuo konkrečiu atveju yra pakankami įrodymai, kad draudikas tinkamai ištyrė įvykio aplinkybes ir pagrįstai sprendė, jog įvykis atitinka Taisyklėse nurodytas nedraudžiamųjų įvykių sąlygas. Pareiškėjas nepateikė į bylą objektyvių įrodymų, patvirtinančių, kad drėgmė ir pelėsis ant sienų atsirado kitomis aplinkybėmis, nei nustatė draudikas, todėl pareiškėjo įrodymais nepagrįsti teiginiai, kad draudikas netinkamai įvertino įvykio aplinkybes, atmetini.

Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau nurodyta, ir įvertinęs byloje esančių duomenų visumą, Lietuvos bankas daro išvadą, kad draudikas pagrįstai sprendė, jog įvykis yra nulemtas ilgalaikio proceso, ilgalaikių temperatūrų svyravimų, iš lauko per sieną patenkančios drėgmės,

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

⁸ Taisyklių dalis „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyrius „Visų rizikų draudimas“.

⁹ Taisyklių dalies „Ką apima Statinių ir Namų turto draudimo apsauga?“ skyrius „Visų rizikų draudimas“.

besikaupiančio kondensato ir pelėsio, todėl pagrįstai, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Išvada

Nustačius, jog įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjo reikalavimas atmetinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.¹⁰

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

¹⁰ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.